

SCU:s arbete avslutas

Vad är SCU?

SCU står för Serious Crime Unit - Enheten för allvarliga brott.

SCU är en del av Dilis distriktsdomstol inrättad av UNTAET (FN:s övergångsadministration för Östtimor, som FN-uppdraget då kallades) år 2000 för att behandla brott mot mänskligheten begångna under den indonesiska ockupationen av Östtimor.

SCU skulle uppfylla FN:s försäkran att våldsdåden i samband med folkomröstningen om Östtimors status 1999 inte skulle förbli ostraffade.

Enhetens arbete begränsades genom policybeslut till att bara behandla brott begångna 1999.

Enheten omfattade från början två, men sedan tre "domstolar".

Det är huvudsakligen utländska domare och åklagare som arbetar vid enheten.

Åtal och domar hittills

Rättegångar mot 77 åtalade är avslutade, 74 blev fällda, 3 frikända. 10 mål har överklagats. Av dessa har 5 behandlats i högre instans, vilket gav en fällande dom mot en tidigare frikänd och avvisning av övriga överklaganden. De fem återstående beräknas vara behandlade innan SCU avslutar sitt arbete.

8 mål mot 11 åtalade pågår. 304 av de åtalade finns utanför Östtimor. De 95 åtalen mot 392 individer täcker knappt 600 av de omkring 1.400 mordena under 1999.

Ingen undersökning har skett av fall överlämnade till enheten av sannings- och försoningskommissionen. Den överlämnade fall, som den ansåg för "grova" till SCU.

Avslutning av arbetet

Utredningsarbetet avslutades redan den 30 november 2004 och det sista åtalet väcktes den 17 december 2004. Hela arbetet vid SCU ska vara avslutat, när UNMISSET:s nuvarande mandat upphör den 20 maj 2005, på

treårsdagen av självständigheten.

Vad som hittills gjorts presenteras för allmänheten i Östtimor vid en rad offentliga möten under tiden mars till maj 2005.

100.000-tals sidor förundersökningsmaterial kommer att överlämnas till ordinarie åklagare vid distriktsdomstolen i Dili.

Kofi Annan har tillsatt en expertkommission som ska granska resultatet av SCU:s arbete liksom den särskilda domstolens i Jakarta arbete. Bland annat på grund av det stora antalet obehandlade fall.

Analys och kritik

Många oberoende organisationer har riktat allvarlig kritik mot SCU. Kritiken gäller hela rättssystemet i Östtimor, det finns knappast någon östtimores som är kvalificerad för domar-, åklagare- eller försvarare-tjänster.

Av de eftersökta som finns utanför Östtimor kommer säkert en del att återvända. Det finns dock ingen beredskap för att gripa och ställa dem inför rätta.

Den allvarligaste kritiken är kanske att bara våldsdåd 1999 behandlats. Och att bara de som utfört dåden, ofta timoreser, åtalats och dömts, inga av de befäl som planerat och beordrat illdåden. Exempel är Liquica-massakern den 6 april 1999. 9 indonesiska officerare och 12 timoresiska milismän åtalades 2001, men bara en timores har dömts för ett av mordena och för två andra mord.

SCU har heller inte utrett tortyrfall systematiskt. Bara 26 åtal för tortyr har väckts.

Kritikerna menar att åtalen är dåligt underbyggda, försvararna likaså och domarna dåligt motiverade.

Tommy Pollák

Källor: SCU:s bulletiner

FN:s generalsekreterares rapport till säkerhetsrådet om UNMISSET för tiden 04-11-10 -- 05-02-16

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.